Він пройшов Іловайськ та Оленівку: велике інтерв'ю з бійцем "Азова" "Муком"

28 липня, 19:00 | 109 | 30 хв | 1

Костянтин Довгань Софія Трощук

1. ПЕРШИЙ ПОЛОН ПІСЛЯ ІЛОВАЙСЬКА У 2014 РОЦІ
2. ОБМІНИ У 2014 РОЦІ ТА ТОДІШНЯ СИСТЕМА ПОВЕРНЕННЯ
3. ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ ТА ОБОРОНА МАРІУПОЛЯ
4. ДРУГИЙ ПОЛОН: ОЛЕНІВКА, ТАГАНРОГ І КАТУВАННЯ
5. ОБМІН І ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ
6. ПІДТРИМКА ПОЛОНЕНИХ І МАНІПУЛЯЦІЇ РОСІЇ
7. МОТИВАЦІЯ ПОВЕРНУТИСЯ НА СЛУЖБУ

*Військовослужбовець 1-го корпусу НГУ "Азов" з позивним "**Мук**" – гість 24 Каналу.*

Він двічі був у російському полоні. Вперше – після Іловайська у 2014-му, вдруге – після оборони Маріуполя у 2022-му. "Мук" був в Оленівці й став свідком воєнних злочинів росіян.

У розмові з журналісткою 24 Каналу Софією Трощук військовослужбовець розповів про трагедію в Оленівці, жорстокість у російських тюрмах і те, як росіяни використовують тему азовців для маніпуляцій.

"Мук" розповів, як змінилася система реабілітації після полону та чому важливо щотижня нагадувати про військовополонених. Також герой пояснив, чому після важких випробувань у російській неволі повернувся на службу до "Азова".

Розмова відбулася у відеоформаті, зараз 24 Канал подає текстову версію інтерв'ю.

Перший полон після Іловайська у 2014 році

Ви двічі були у полоні росіян. Перша неволя – це 2014 рік. Ви потрапили туди після виходу з Іловайського котла. Як це було? Якими деталями можете поділитися?

Тоді нас уже повністю оточили, зайшли росіяни й, як ви пам'ятаєте, вони тоді надали нам "зелений коридор". Я тоді служив у 51-й окремій механізованій бригаді. Таким складом ми виходили цим "зеленим коридором".

Нас там спочатку дуже довго намагалися вмовити. Хотіли, щоб ми залишили зброю і техніку. Але командування бригади вирішило, що зброю не будемо складати: вийдемо на техніці.

Було дуже багато провокацій. Поки йшли декілька наших колон, нас почали провокувати, обстрілювати, але неприцільно. А потім, напевно, їм терпець урвався, бо одна колона наших хлопців зайшла прямо через їхній блокпост, почався бій. Там була знищена і наша техніка, і їхня, але довелося відходити і йти вже іншими шляхами через поля. І там уже пішов обстріл повністю з усього озброєння, вже [росіяни, – 24 Канал] прицільно били, просто розстрілювали, як у тирі.

24 Канал – у WhatsApp Підпишіться, щоб не загубити і читати перевірені новини Додати

Команду вступати в бій нам ніхто не давав. Була тільки команда, щоб ми пришвидшились і спробували прориватися вже через весь бій. Моя техніка була підбита, і ми виходили тоді вже пішки. Нас зібралося в одній посадці десь 28 людей, якщо не помиляюся. І ми три доби виходили пішки.

Одної ночі зайшли до росіян на терикон. Ми не знали, що то вороги... Ближче підійшли, бо темно було. Побачили, що розпізнавальні знаки на техніці – зовсім не наші, довелося відходити в посадку. Уже вранці, вдень, пересиділи в тій посадці. Добре, що було якесь болото, водички набрали, хоч попити.

Вночі ми обійшли цей терикон. Вийшли до Новокатеринівки по посадках. В одного бійця залишився телефон і трохи заряду. Він подзвонив до свого командира, який уже був на "великій землі", мав можливість сказати, куди йти.

Командир передав телефон оперативному черговому, і той зв'язався з нами. Сказав: "Виходьте в Новокатеринівку до школи, там наші українці збирають поранених, вбитих, і ви могли б з ними вийти". Але коли ми вже вийшли до школи, виявилося, що наших бійців там давно немає. Були натомість "ДНР" і росіяни.

У нас був один офіцер. Він вийшов на перемовини з "денеерівцями". Ті сказали, що нічого такого не буде, просто здайтеся в полон. І отак ми потрапили в перший полон. Бій біля школи вести було не можна, бо там були цивільні люди. Та й не в кожного була зброя. На 28 чоловіків, було, можливо, два автомати, два ріжки, кілька гранат.

Це був уже білий день. Росіяни з терикона повністю контролювали значну територію, щоб можна було нас побачити. І "ДНР" там були вже бійці. Так стався перший полон.

Олександр Захарченко під час обміну полоненими / Скриншот

Нас повезли тоді в Донецьк до Захарченка (Олександр Захарченко, один з ватажків угруповання "ДНР", якого росіяни "призначили" лідером сепаратистів, – 24 Канал) . Він нас вишикував і сказав: хлопці, ніхто з вас не знущатиметься, розстрілювати вас ніхто не буде. Своїм наказав навіть тоді, щоб нас ніхто не чіпав, і що він покарає того командира чи бійця, хто нас буде чіпати.

Але що я вам скажу: це тільки нам пощастило. Бо через Захарченка пройшли інші хлопці, які потім потрапили з нашої бригади в полон і вже на Донецьке СІЗО... Над ними знущалися. Нам просто пощастило тоді, що нас, напевно, одразу вирішили [відправити, – 24 Канал] на обмін.

Коли стався перший обмін, у нас забрали наймолодших. Тоді приїхала Руслана Лижичко (співачка, переможниця Євробачення-2004, – 24 Канал), вона домовлялася про наш обмін. Вона попросила, щоб віддали наймолодших, бо спочатку нікого не хотіли віддавати. Я не пам'ятаю, здається, в нас там двоє чи троє людей було, яким тільки 18 виповнилося. От вона їх забрала.

Нас утримували під Донецьком. Там начебто зараз два поліційні училища чи щось таке, тоді міліція ще була. Потім ми ще тиждень провели в полоні, розбирали підірваний склад. Вони сказали, що це наша артилерія підірвала. Ми цим цілий тиждень займалися, поки Руслана з Рубаном (Володимир Рубан – активіст з оточення Віктора Медведчука, який на початку війни був одним з найбільш медійних перемовників і посередників з обміну полоненими, – 24 Канал) нас на той час не обміняли. От такий був перший полон.

Після першого полону нас одразу привезли в Дніпропетровськ (нині Дніпро, – 24 Канал), там було медичне обстеження. Ті, що були поранені, залишалися там. А так ми зі своїм побратимом написали відмову від медичного догляду, тому що в нас усе було добре. І нас відпустили. Приїхали волонтери за нами, забрали до Черкас. Там нас уже зустрічали наші близькі, потім – додому.

Обміни у 2014 році та тодішня система повернення

Зараз ми маємо усталену структуру, яка займається обмінами: це Координаційний штаб + певні кроки від третіх країн, як-от Сполучені Штати Америки, Об'єднані Арабські Емірати тощо. А чи можемо ми пригадати, як тоді повертали українців з російської неволі? Наскільки це було важко на початку російсько-української війни?

Ми тоді навіть не сподівалися, чи про нас хтось знає, про те, що ми там у полоні. Бо командування нашої 51-ї [бригади, – 24 Канал] було розбито. Наскільки ми знали, командир бригади Півоваренко вже загинув, а ходили такі чутки, що він взагалі до Росії переметнувся: було таке, що нібито бачили, як він сів на свій БТР і поїхав у бік росіян. Але потім знайшли його тіло, він був убитий росіянами на той час.

> Полковник Павло Васильович Півоваренко – виконувач обов'язків командира 51-ї окремої механізованої бригади Збройних Сил України загинув 29 серпня 2014 року при спробі виходу з Іловайського котла. Посмертно був нагороджений званням Героя України.

Багато хлопців з Іловайського котла довго теж перебували в полоні, над ними знущалися. І як тоді, напевно, ОК "Північ" займалося цим питанням.

Ми знаємо, що навіть по списках не могли знати, хто де перебуває, тому що бій був дуже хаотичний. Було декілька колон, були змішані підрозділи з нами. Там кого вже хто підбирав на броню, коли хлопці були під обстрілом – усе це перемішалося. І дуже тяжко було зробити хоч якісь списки.

Наприклад, ми свої списки, як ті, що зі мною були в полоні, просто написали на листочку, "ДНР" тоді переписали у зошит. Це, знаєте, було на рівні просто якоїсь школи: прийшов, записався, і все. І як дізнавалися, що ми там у полоні, хто, як дізнавався, я навіть не можу сказати.

Зараз, наприклад, коли є якісь списки, ведеться вся документація бойових дій, журнали, все ведеться, і можна знайти людину дійсно – чи вона в полоні, чи де завгодно. І то, напевно, зараз важко, тому що багато після бою залишається на полях бою. Я зараз зустрічаю багато у себе в місті людей, які питають: "А ти не бачив? А ти не знав? А, може, він у полоні?" Тому що списки, мені здається, не ведуться повним обсягом, як треба.

Про ту реабілітацію після полону, яка відбувалася тоді. Розуміємо, що загалом військових із російської неволі – що тоді, що зараз – зустрічають дуже тепло, з надією, бо це українські військові, які повертаються до своїх родин і на свою землю. Але 2014 рік – як це відбувалося тоді? Чи були фахівці? Ми ж розуміємо, що йдеться і про фізичні травми, і про психологічні аспекти.

У 2014-му році, звісно, зовсім усе було не так. Нас привезли тоді вже вночі в Дніпро. Не пам'ятаю, який там шпиталь був, бо спочатку була пресконференція, нас завезли туди, а потім повезли на обстеження.

Звісно, після полів, після полону, навіть просте біленьке ліжко якоїсь палати здавалося вже чудом. Волонтери тоді дуже добре допомагали. Пам'ятаю, що зразу було у що вдягнутися, помитися, поголитися, їжа, лікарі, обстеження. Прийшов головний лікар, почав писати, кого що турбує, чи є поранення, і кому потрібна була медична допомога на той час – яку вони могли надати, то надавали б.

Зараз, звісно, вже це на дуже високому рівні: тобі роблять повну томографію, роблять усі ці обстеження. На той час, наприклад, мене нічого не турбувало. Я сказав, що було легке поранення в руку, подивилися – все добре. І питають: "Будеш проходити обстеження, якусь реабілітацію?" Я кажу: "Ні, дякую. Я хочу додому до рідних, тому що з самого початку війни не бачив ні близьких, ні рідних, і пройшло пів року".

Стосовно реабілітації – мені здається, зараз це набагато краще. Є спеціальні центри з реабілітації, займаються спеціалісти, які вже спрямовані на цей напрямок, працюють з хлопцями після полону або після бойових дій. Це не просто, як раніше, медики просто в лікарні: так, він спеціаліст своєї справи, але ж він не знає, як працювати, наприклад, з полоненими чи з хлопцями, коли повертаються з бойових дій із пораненнями.

Зараз їх якось більше готують. Потрібен спеціальний підхід, тому що багато хлопців кажуть: "Та ну, йдіть, я буду сам займатися". Але ж це потрібно показати, зробити, щоб він міг займатися цим надалі, бо багато хлопців із втраченими кінцівками... Морально це важко, поки ти звикнеш. Але я зустрічав своїх побратимів, у них втрати кінцівок, і вони кажуть: зараз уже звик, усе класно, усе нормально, начебто це моя рука чи нога – вже звикаю.

І, дякуючи нашим спеціалістам, які турбуються про це, вкладають свої сили, щоб хлопці нормально проходили реабілітацію і нормально поверталися до нормального життя.

Повномасштабне вторгнення та оборона Маріуполя

Якщо ми трохи від того періоду перейдемо до сучасного, до великої війни, як подекуди називають період з 22 року, як ви зустріли повномасштабне вторгнення?

Ми тоді були під Маріуполем, на своїй базі. Усе починалося сумбурно, тому що ми не вірили, що Росія все-таки полізе повномасштабно. Думали, як завжди: полякають, десь своїми кораблями поряд поплавають, якусь техніку поперекидають і на цьому все закінчиться.

Хлопцям давали команди, раніше вони виїжджали на позиції, ми й на ППД були, щоб цього вторгнення не було. Ми з технікою чекали на наказ. І от 24-го, коли це почалося, коли пішли обстріли, нам дали наказ: беремо техніку, висуваємося в Маріуполь.

Ми знали, що так буде, були підготовлені до цього, але ж до кінця не думали, що вони все-таки зайдуть. І технікою пішли в Маріуполь, як то кажуть, по новій трасі вперше проїхалися. Те, що наш президент зробив, було новеньке покриття асфальту, а нам траками довелося їхати.

Ми заїжджали, а дуже великі колони виїжджали з Маріуполя. Ми їхали в Маріуполь. Запам'яталося, що різні люди зустрічалися в машинах: дехто плакав... Вони знали, що ми, можливо, їдемо в останню таку поїздку, бо розуміли, що війна почалася, все буде дуже тяжко. Дехто просто знімав на телефон, дехто відвертав обличчя. Різні люди були.

І потім були бої, зокрема вже й за "Азовсталь", бої, за якими пильнував увесь світ, а потім був вихід з "Азовсталі". Що ви пригадуєте про ті події передусім?

Багато подій було ще до "Азовсталі", тому що дехто там спочатку був на "Азовсталі", а в нас інші були позиції. Ми були на околиці Маріуполя, були недалеко від аеродрому, аеропорту. І декілька атак там відбивали, спостерігали, як росіяни там катаються. Вони дуже багато разів хотіли нас вибити, але в них не виходило.

Через те що в них було засобів набагато більше, ніж у нас, ми тоді вже були оточені. Розуміли, що вони підтягували артилерію: була корабельна артилерія, авіація, проста артилерія била. Вони не просто вибивали з позиції, вони знищували будинки, вулиці. Просто це знищували.

Нам усе-таки доводилося відходити все далі вглиб Маріуполя. Дуже жорстокі бої були всередині Маріуполя. Городські бої – це важко. Навіть коли ми були в полоні, в нас було обмаль особового складу, обмаль боєприпасів.

Ми старалися битися за кожне подвір'я, за кожну хату. Ми билися тим, чим могли. Росіяни інколи навіть питали: "У вас там на позиції рота стояла?" А там шість чоловіків тримали, наприклад, позицію чи цілу вулицю. Росіяни в це не вірили, але воно було саме так.

А вже коли ми зрозуміли, що оточення буде, я до цього потрапив на "Азовсталь", тому що отримав поранення на позиції, і мені потрібно було надати медичну допомогу. Я потрапив на "Азовсталь" до виходу хлопців, коли ми вже розуміли, що зараз нас відріжуть у самому Маріуполі, дуже тяжко тоді ще з більшими боями прориватися.

І тоді вже був наказ, щоб хлопці виходили на Азовсталь, щоб ми вже хоч там трохи могли перегрупуватися, переозброїтися, наскільки це можливо було, і тримати далі оборону вже там. Ми розуміли, що ми вже в кільці, і як воно надалі буде... Що, можливо, ми там будемо до кінця.

Другий полон: Оленівка, Таганрог і катування

І потім відбулося те, що спершу українська влада називала виходом з "Азовсталі" в "сіру зону", а переросло у полон. Велика кількість українських бійців, зокрема азовців, зараз досі перебувають у російській неволі. Ви були також в Оленівці, там росіяни підірвали барак з полоненими азовцями. Що пригадуєте про ваше перебування саме там?

Я вже знав, оскільки це не перший раз на війні. Росіянам ніколи не можна вірити. У мене вже був гіркий досвід по виходу з Іловайська, їхній "зелений коридор". Всередині, напевно, відчував, що знов щось буде не те.

Ми їм завдали дуже великих проблем тим, що обороняли до кінця Маріуполь. Вони ж думали: зараз, пару днів "бах-бах" і все, або ми здамося. Навіть самі казали, що не думали й не знали, що ми стільки зможемо протриматися. Три кільця в оточенні, навіть якщо до нас хтось буде намагатися прорватися, це дуже багато часу, дуже багато затрат усього – і техніки, і особового складу.

Навіть якби до нас хтось зміг би прорватися, не факт, що те кільце ще раз не замкнулося б, і ще більше людей би потрапило в полон, тому що хлопці зайшли б, а далі що? Треба було б тримати вихід, прорив той. Але можливостей, ми ж самі розуміли на той час, щоб хтось прорвався і втримав цей коридор, щоб ми змогли вийти, не було.

Ми розуміли, що буде полон. Як буде він там відбуватися? Як вони будуть до нас ставитися – ніхто не розумів. Коли вже були в Оленівці, побачили ті умови й ставлення. Спочатку начебто думки були: та ну, зараз домовляться. Але час почав затягуватися, і коли вони почали вже, так би мовити, знущання, вони це робили нишком, забирали хлопців на СІЗО, там було побиття. Тоді вже почалося розуміння, що не все так просто буде.

І з кожним днем: інформації в нас ніякої, там "домовляються, домовляються, домовляються", а час іде і нічого не змінюється. Вже тоді було розуміння, що це надовго.

Азовців усіх туди зігнали. Нам на той час сказали: це для того, щоб звільнити трохи більше бараків, бо місця там не було, і щоб їх типу відремонтувати, можливо, до зими. Ми тоді вже зрозуміли, що якщо до зими готувалися, то ми тут надовго.

А те, що вибух стався, ми не очікували, а от вони знали. Вони позабирали своїх бійців, які за нами дивилися, щоб їх не зачепило уламками. Тому що коли ми вже витягували своїх поранених побратимів, то вже там нікого не було поруч.

Згорілий барак в Оленівці, де росіяни утримували полонених азовців / Фото – РосЗМІ

Ми дуже довгий час своїми силами, своїми речами, в кого які були – футболки, ремені, штани, – надавали хлопцям допомогу. А вони [росіяни, – 24 Канал] протягом, напевно, години навіть не підходили, не давали ні води, нічого. Потім уже, перед самим світанком, коли трохи світліше стало, кинули якісь простирадла, пару баклажок води, наших медиків – тих, що були з нами, якщо не помиляюсь, з 36-ї бригади.

Запустили тільки двох чи трьох медиків на таку кількість – понад 190 людей, більшість поранених і важкопоранених. Надати таку допомогу тими силами було неможливо. Швидку медичну допомогу, яку вони викликали, довго не запускали. І ті медики, які приїхали на швидких допомогах, наскільки я пам'ятаю, там у машинах надавали якусь допомогу... А так ні: вони навіть не виходили з машин, а наші хлопці вантажили поранених туди, і їх вже відвозили в якісь медичні заклади.

Приїхали ще вантажівки й просто поранених штабелями вантажили у вантажівки, щоб їх відправити якнайшвидше [до шпиталів, – 24 Канал], щоб хлопці змогли зберегти своє життя. Але, на жаль, дуже багато хлопців там залишилося, яким потрібна була негайна медична допомога, і її не було надано. Багато хлопців залишилося там назавжди.

Як для вас розвивалися події після Оленівки? Куди вас перевезли потім?

Нас приблизно місяць тримали в СІЗО. Дуже маленька кімнатка, якщо не помиляюся, на шість осіб, а нас було там близько 30 спочатку. Ви самі можете зрозуміти: там спали й на столі хлопці, і сидячи на підлозі, і під "нарами" спали, бо місця зовсім не було.

Це була спека, а там дві маленькі кватирки. За місяць двічі вивели помитися, бо ми ж були там у цьому, і в скловаті, бо це все горіло, сипалося. Ми ж забігали, хлопців витягували. У мене легке поранення було під коліно. Там в СІЗО тримали наших дівчат із "Азова" і не тільки.

Там вони були як медики, то їм дозволили раз на день чи раз на кілька днів приходити, дивитися рани, допомагати хлопцям, кому що треба було. А через десь місяць, нас усе-таки перевели знову на барак, розкидали по різних. Там пройшло небагато часу і нас почали вивозити вже в Таганрог.

У Таганрозькому СІЗО, як ви всі вже знаєте, почався жах. Там з самого приїзду нас вивозили вже з Оленівки зв'язаними, дуже сильно перев'язували, перетягували все, що можна було. По дорозі хлопців били електрошокерами й дубинками, бо вони просили трохи хоча б послабити, бо вже руки, ноги повністю німіли, уже не могли ними рухати.

Потім почалася так звана їхня "прийомка", де було просто жорстоке побиття, ставлення. Кажуть, що там були хлопці навіть забиті на смерть. Офіційної інформації в мене такої немає, але я знаю, що таке було.

І в Таганрозі в нас уже почалися допити, жорстокі допити. Мене, наприклад, допитували 12 годин. Це все супроводжувалося побиттям. Що б ти не казав, вони відповідали: "Ми тобі не віримо, ти брешеш".

Їм просто треба було, як нам потім сказали, щоб ми зізнавалися в усяких злочинах, вигаданих ними. Їм просто треба було це зізнання. І вони його вибивали. Деякі хлопці не витримували, брали на себе те, чого не робили, за що їх продовжували бити далі.

Поки ми були в Таганрозі, було жорстоке побиття по декілька разів на день: ранкова перевірка, вечірня, а також коли тебе виводять просто з камери. Будь-які походи в баню помитися – усе супроводжувалося побиттям. Дуже жорстке ставлення.

Обмін і повернення додому

Далі відбувся обмін. Іноді військові, які повертаються з російської неволі, розповідають, що в них була чуйка, що в той день щось таке трапиться, можливо, навіть хороше. А деякі кажуть, що, навпаки, не вірили до останнього, доки не перетнули кордон з Україною. А як відбувався ваш обмін?

Мій обмін стався уже з Кізела, Пермський край. Знаєте, коли там бігаєш з хлопцями на баню, нам балакати не можна було, але все одно перешіптувалися, переморгувалися, дехто якісь чутки десь щось чув. Усе було на рівні чуток: там камера, когось кудись забрали. Часті переводи були, і це була надія, що могли забрати й потім ти там... А там того чули, того не чули.

> Слідчий ізолятор №3 у місті Кізел Пермського краю РФ – одне з найжорстокіших місць незаконного утримання українських військових і цивільних полонених.

Ми знали, що росіяни люблять якісь великі дати, наприклад, Великдень, Новий рік. От по таких датах ми ще вірили, що можливі обміни. У прості дні – ну, це важко. Якщо брати по мені, ми знали, що якщо хлопців забирають фотографуватися, вони там нас фотографували голими, ми думали: це або переведення на інше місце утримання, або на обмін.

В один день мене вивели, сфотографували, і я вже думав: або обмін, або кудись в інше місце. Коли нас везли автозаком, там нормальні попалися конвоїри, що дозволяли навіть балакати. І ми почули, що нас привезли до аеропорту. Вже такий вогник у мене з'явився: якщо літаком, то є можливість, що це на обмін, бо ми були дуже далеко від кордону.

Хлопці почали заспокоювати: казали, що навіть на інші місця утримання можуть везти літаком. Але ці конвоїри проговорилися: зараз ми вас доправимо в Москву, а там далі вже трошки й будете вдома. Після цього вже, так би мовити, серце йокнуло.

Але ми знали, що буває таке, на жаль, що хлопців привозять на обмін, і якимось чином він там не в списку або якась помилка в списку – і його повертали. Тут теж був страх: а не дай Боже...

І коли вже на кордоні заходили наші, починали зачитувати список, то ти думаєш: ну де ж я, де ж я, де ж я? І коли вже називають твоє прізвище – видихаєш, нарешті.

Коли вже вийшов з автобуса, коли побачив наш державний прапор, там хлопці стояли – тоді вже відлягло.

Зараз реабілітація військових після полону більш-менш налагоджена. Звісно, завжди є речі, які можна поліпшити, але на допомогу приходять патронатні служби різних бригад і корпусів. Як ви оцінюєте складник патронатної служби "Азову" в реабілітації після полону? Чи були якісь додаткові речі, які були вам приємними, потрібними, підіймали настрій?

Коли наші приїхали, то одразу зайнялися: ось людина, яка буде тобі допомагати, ось контакти, ось там треба те, треба те, з будь-якими питаннями звертайся. Я такий: на які мені там питання? Мені, Господи, зараз щось вдягнутися, пройти медичний [огляд, – 24 Канал]. Коли з'являлися навіть дрібніші питаннячка, я писав, і та людина, яка мене супроводжувала, казала: зараз, зараз з'ясуємо, зараз дізнаємося, і все це працює і робиться.

Якщо порівнювати з 2014 роком і теперішнім часом, то це дуже-дуже виросло. Це радує тим, що хлопці, які повертаються, після полону, після поранень із бойових, – ними займаються. Нема такого, що просто кинули, привезли якусь там їжу чи щось вдягнутися і все.

Обмін полоненими / Фото – телеграм-канал Володимира Зеленського

До тебе телефонують, розказують, куди треба піти, які документи взяти. Документів нема – зараз робимо. Ще чогось нема – зараз буде, зараз дізнаємося. Дуже-дуже налагоджено, дуже мені сподобалося. І всі хлопці, ті, що зі мною теж були, побратими, кажуть: "Все супер взагалі".

У будь-який момент ти можеш подзвонити, можеш написати, тобі одразу, при можливості, відповідають, допомагають чимось. Навіть зараз у мене виникають питання по життю, побутові, то я пишу до тих же людей: а чи немає можливості допомогти або щось дізнатися? І вони все допомагають, дізнаються.

Наразі я вже вийшов на службу, я вже чинний військовослужбовець. І все одно люди не сказали: окей, ми ж тобі допомогли, а ти вже на службі, займайся сам. Ні, надалі продовжують допомагати.

Підтримка полонених і маніпуляції Росії

Після того, як ви повернулися з полону, чи бачили ви кадри недільних мітингів на підтримку військовополонених? Коли люди навіть зараз щонеділі виходять з нагадуванням про те, що наші залишаються в російській неволі. І якщо бачили, то як ви оцінюєте таку ініціативу?

Треба нагадувати нашим людям, що ще є хлопці в полоні, що вони дійсно там. Бо, як мені здалося, знову починається таке, як у 2014-му році: "Ой, та ну, війна там прийде до мене, я тоді буду захищати". Так це ж було, ви самі прекрасно знаєте.

Війна прийшла у 2022-му. Всі начебто мобілізувалися, вся країна стала на ноги, відбилася, все добре. Зараз уже 2026 рік і знову починається: ой, та прийдуть, знову будемо відбивати. Хлопці в полоні. Ні, треба нагадувати, тому що там жевріє надійка, що нас не забували.

Акція Free Azov / Фото – Валентина Поліщук, 24 Канал

До нас доходили чутки, що там виходять акції. А ми такі: нічого собі. Нам кажуть: "Та у вас навіть у Штатах акції, там у Нью-Йорку якісь масові акції на підтримку "Азова", банери якісь".

Ми собі в полоні думаємо: нічого собі. І ти малюєш собі картинку, і в тебе жевріє надія, що про тебе не забули, бо до тебе інформація доходить лише на рівні чуток.

Там не можуть тобі прийти ті самі "вертухаї" і сказати: от вас там не забули. Ні, вони кажуть: та за вас забули, вас ніхто не буде обмінювати, ви тут будете сидіти. А так треба не давати забувати, нагадувати владі, що там ще залишаються хлопці, ви обіцяли, а хлопці досі там.

Вони ж теж думають: ну, два-три місяці. От тобі два-три місяці. У мене два-три місяці вийшло в три роки й два місяці. Хлопці досі ще там, ще довше.

Часто росіяни спекулюють на темі "Азову" і повертають рідше азовців. Ну, не тільки: це стосується, наприклад, і штурмовиків, і розвідників. А як ви гадаєте, чому росіяни вдаються до таких спекуляцій, маніпуляцій? І як ми, суспільство і держава, можемо цьому протидіяти?

Чому вони? Це, наразі, моя думка, що ми ще досі є тим важелем, на який вони можуть тиснути. Вони знають, що якщо зараз у полон попадеться якийсь їхній, образно кажучи, генерал або якась така людина, що їм потрібна, вони можуть сказати: так, ми віддаємо 5 – 10 азовців, наприклад, а ви віддасте нам цю людину.

Оце їхній важіль. Бо війна не закінчилась, вона йде. Якщо їхні групи будуть попадати в полон, вони знатимуть, що їх обміняють. Якщо вони зараз віддадуть усіх азовців, то міркуватимуть: а ким ми будемо тоді спекулювати, щоби нам когось віддали?

Росіяни можуть показати якусь камеру красиву, обставлену, але там у тій камері ніхто не живе, тому що вона тільки для таких відео зроблена. А ти живеш в обшарпаній, запліснявілій камері, сирій, там, де вікна повипадали, ще щось таке.

Я, наприклад, Червоного Хреста наразі жодного разу не бачив, щоб він туди заходив. От коли нас забирали в полон із Маріуполя, вони зайшли тільки в автобуси, переписали дані. Ми там написали на листочку – то один раз я бачив Червоний Хрест.

Наразі як вони там діють, як вони там допомагають хлопцям нашим, я не знаю. Вони до нас більше жодного разу не заходили. Росіяни не допускають до місць утримання взагалі – так, щоб туди можна було в будь-який момент заїхати. Я не знаю.

У нас, напевно, такого ж нема. Можна там собі заїхати, подивилися, як утримуються російські військовополонені. Я бачив по телевізору багато відео, бо цікаво було. А в них уже зовсім по-іншому: вони нікого не допустять, тому що знають, що там жах.

Повпливати якось, щоб їх додавили, дали якийсь доступ до хлопців наших – я не впевнений, що це буде на рівні, що можна так просто подивитися. Якщо й будуть допускати когось, щоб дивилися, як наші хлопці утримуються, то це буде знову лише для картинки.

Як ви зараз, чим займаєтесь, як себе почуваєте?

Вже набагато краще після всього пережитого. Дякуючи нашим хлопцям, дівчатам, які допомагають нам у реабілітації після полону, після всього, то вже набагато краще. Дуже гарно до нас медицина відносилася, всі повністю пройшли обстеження, все було добре.

Мотивація повернутися на службу

Ви потрапили у російський полон у 2014-му році, потім у 2022-му, і увесь цей час ви поверталися на службу. А от після другого полону, що мотивувало вас повернутися справді на службу, продовжити обороняти нашу країну?

Так, війна триває, війна не закінчилась. Якщо треба вже, то треба до кінця йти. Ну як так? Типу, я вже відбув своє, досі з мене? Ну, ні.

Бо багато таких: "Ой, та я вже своє відвоював". Так війна ж триває! Коли закінчиться війна, от тоді вже будемо говорити про закінчення служби. Але, як сказав наш командир, друг "Редіс", такі люди з таким досвідом потрібні ще на службі. Багато молоді приходить, яка мотивована, її треба чимось навчити. Я якийсь свій досвід зможу передати.

Це інтерв'ю було скорочено та виправлено для кращого розуміння аудиторією.

Пов’язані теми:

ІНТЕРВ'Ю24 | ВБИВСТВО ПОЛОНЕНИХ В ОЛЕНІВЦІ | УКРАЇНЦІ В ПОЛОНІ РФ

Ми тут:

м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50

Ми в соцмережах:

Редакційна політика
Про телеканал
Телеведучі
Рекламодавцям
Правила користування
штучного інтелекту
Політика конфіденційності додатку
Угода Користувача Спільноти
Правила коментування
Технічна інформація
Структура власності
Архів
Карта сайту
Ігри

Всі новини
- Головні новини
- Новини України
- Прямий ефір
- Відеоновини
- Аудіоновини
- Погода

Війна Росії з Україною
- Ракетні обстріли
- Карта бойових дій
- Мирні переговори
- Повітряна тривога в Україні
- Масована атака по Україні
- Вибухи у Росії
- Втрати ворога

Мобілізація в Україні
- Звільнення з військової служби
- Мобілізація 50+
- Мобілізація жінок
- Контракт для 18-24-річних
- Відстрочка від мобілізації
- Мобілізація в Україні: скільки осіб мобілізує ТЦК

Новини економіки
- Ціна нафти
- Курси валют
- Фінансові новини
- Тарифи на комунальні послуги
- Податки
- Пенсія в Україні

Кіно
- Найцікавіші фільми
- Українські фільми
- Фільми на вечір
- Комедії
- Серіали

Новини Освіти
- Міністерство освіти та науки України
- Школа
- НМТ 2026
- Саморозвиток
- Навчання за кордоном

Нерухомість
- Аналітика ринку
- Купівля житла
- Тренди і натхнення

Спорт
- Бокс
- Футбол
- Теніс
- Біатлон
- Інші види спорту

Email - розсилка

Будьте в курсі всіх новин і оновлень! Перейдіть на сторінку наших розсилок, щоб обрати ті, що відповідають вашим інтересам.

ДО РОЗСИЛОК

Всі комерційні рекламні матеріали позначені словами "Спецпроект" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та героїв. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
пл. Галицька, буд. 15, м. Львів, 79008
Телефон +380 (32) 229-77-77
Адреса електронної пошти — legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-06057

© 2005—2026, ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"», 24 Канал.